Írta: Benedek Csaba
2012. november 17. szombat, 11:45 - Módosítás: 2020. április 06. hétfő, 13:03

November 17. Ányos napja

Ányos (nov. 17.), azaz Anianus Orléans (latinul: Aurelianum) püspöke († 453). A hagyomány szerint 451-ben, amikor a hunok Attila vezetésével a Nyugat-Római Birodalomra támadtak, Ányos püspök híveinek imádságával és Aetius római hadvezér segítségével meg tudta akadályozni, hogy a várost elpuszttítsák és híveit elhurcolják. Amikor a francia királyok szerződést, szövetséget kötöttek, megtartására Ányos ereklyéi fölött tettek esküt. Már a Merovingok idejében az országnagyoknak itt a szent sírja fölött kellett esküvel tisztázniok magukat az ellenük emelt vádak alól. Nagy Károly is kiválóan tisztelte Ányost. Jámbor Róbert francia király a székesegyházat és benne a szent nyugvóhelyét fényesen megújította. Ányos Nyugaton a királyok mennyei pártfogója lett.

Nem véletlen, hogy Cluny szellemében éppen Ányos a védőszentje a tihanyi bencés apátságnak, amelyet I. András alapított (1055), és temetkező helyének választott. Nyilván viszontagságos, tétovázó élete miatt esett Ányosra a választása. Ezzel az alapítással ajánlotta magát a királyok patrónusának mennyei oltalmába. Nem tudjuk, hogy a hiteleshellyé vált Tihanyban voltak-e olyan esküceremóniák, mint Orleans városában.

Ányost középkori misekönyveink a Pray-kódextól kezdve számontartják, a patrocinium azonban nem vált hazánkban általánossá. Őt tisztelte azonban Marcali (1404), de titulusa később elenyészett. Keresztnévként a középkorban kedvelt lehetett, amint ezt a belőle képzett, leginkább Dunántúl élő családnevei igazolják: Ányos, Angyán. Lehetséges, hogy Ányás (Csongrád) tiszamenti falu szintén a tihanyi patrónus nevét őrzi.

Forrás: Bálint Sándor ÜNNEPI KALENDÁRIUM II. Szent István Társulat, Budapest, 1977.

Tihanyi Bencés Apátság védőszentje